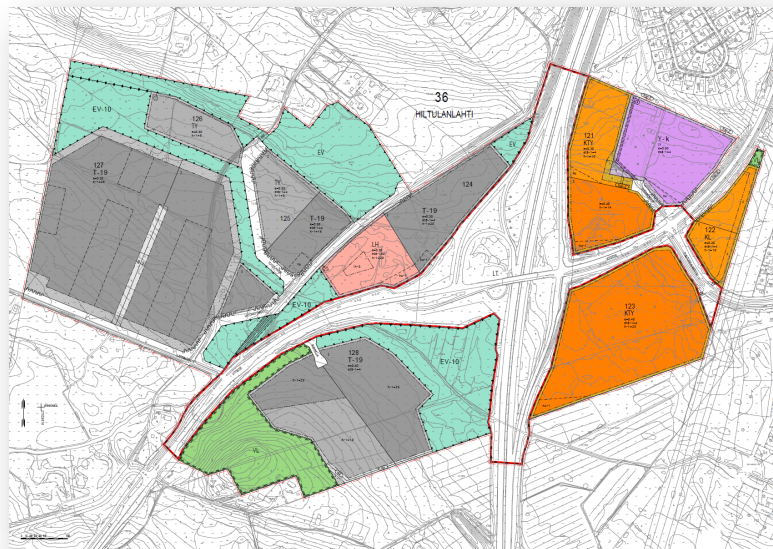

Kuopion Hiltulanlahden rampin ympäristön asemakaavahankkeen vaikutukset Korsumäki-Keinälänniemen Natura 2000 -alueeseen: Natura-tarvearvio

Marko Nieminen

Kuopion Hiltulanlahden rampin ympäristön asemakaavahankkeen vaikutukset Korsumäki-Keinälänniemen Natura 2000 -alueeseen: Natura-tarvearvio

Marko Nieminen

Sisällys

1. Tausta	2
1.1. Hankkeen tausta	2
1.2. Natura-vaikutusten arviointitarve	2
2. Hankesuunnitelma	3
3. Natura-alueen yleispiirteet ja suojeluperusteina olevat luontotyypit	7
3.1. Natura-alueen yleispiirteet (Korsumäki)	7
3.2. Natura-alueen suojeluperusteina olevat luontotyypit ja lajit	8
4. Vaikutusten arviointi	8
5. Johtopäätös	9
6. Lähteet	9

1. Tausta

1.1. Hankkeen tausta

Kuopion kaupunki valmistelee Hiltulanlahden rampin ympäristön asemakaavaa (5490/10.02.03/2024). Kaavan tavoitteena on mahdollistaa teollisuuden, muun yritystoiminnan (mm. logistiikkaterminaali) ja vedyn tankkausaseman sijoittaminen liikenteellisesti hyvälle sijainnille Hiltulanlahden rampin ympäristöön. Lisäksi asemakaavalla varaudutaan mahdolliseen yläkoulun sijoittamiseen Etelä-Kuopion alueelle.

Hiltulanlahden rampin ympäristön asemakaava-alue sijaitsee Hiltulanlahdessa n. 13 km päässä Kuopion keskustasta etelälounaaseen (kuva 1). Kaava-alue on tällä hetkellä osin rakennettua ympäristöä, peltoa tai varttunutta metsää ja pääosin voimakkaassa talouskäytössä olevaa ympäristöä (kuva 2).

Pohjois-Savon ELY-keskus on kesällä 2025 edellyttänyt, että kaavahankkeesta tulee tehdä Natura-vaikutusten tarvearvio, jossa arvioidaan heikentääkö kaava todennäköisesti merkittävästi kaava-alueen välittömään läheisyyteen sijoittuvan Natura-alueen *Korsumäki-Keinälänniemi* (FI0600059) luonnonarvoja (LsL 35, 39 §).

1.2. Natura-vaikutusten arviointitarve

Luonnonsuojelulain 34. ja 35. pykälien perusteella Natura-alueella tai sen ulkopuolella ei saa toteuttaa sellaisia maan- tai vesienkäyttöön liittyviä muutoksia, jotka voivat yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa heikentää merkittävästi niitä luontoarvoja, joiden perusteella alue on liitetty Natura 2000 -suojelualueverkostoon.

Tässä tarvearviossa tarkastellaan, koituuko kaavahankkeesta todennäköisesti tai mahdollisesti sellaisia suoria ja epäsuoria vaikutuksia *Korsumäki-Keinälänniemi* -Natura-alueen suojeluperusteina oleviin luontotyyppeihin tai lajeihin taikka ekologiseen toiminnallisuuteen.

Tarvearviossa pyritään ensisijaisesti löytämään mahdollisesti uhattuina olevat luontoarvot ja hankkeen aiheuttamille vaikutuksille erityisen herkäät ominaisuudet, jotka liittyvät alueen ekologiseen rakenteeseen ja toimintaan.

Tarvearvion johtopäätös on jokin seuraavista:

1. Voidaan objektiivisesti todeta, että hanke ei merkittävästi heikennä niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi alue on liitetty Natura 2000 -verkostoon. Natura-arviointia ei tällöin tarvita.
2. Hanke joko mahdollisesti tai todennäköisesti heikentää merkittävästi niitä luontoarvoja, joiden perusteella alue on liitetty Natura 2000 -verkostoon. Natura-arviointi on tehtävä.

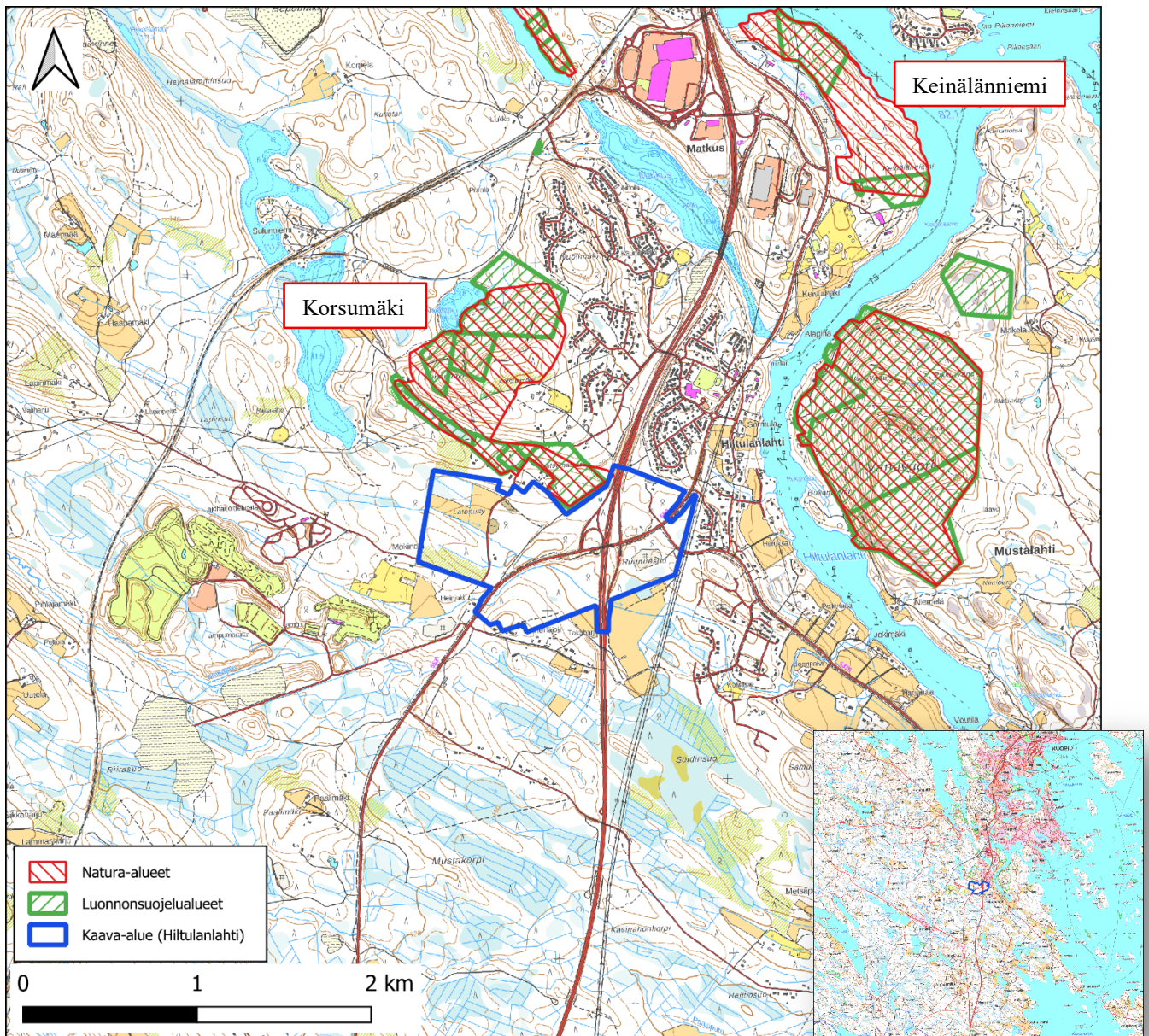
3. Vaikutusten ilmeneminen on epävarmaa tai lähtötiedot ovat liian vajavaiset eli ei voida objektiivisesti todeta, ettei merkittäviä haitallisia vaikutuksia voi kohdistua Natura-alueen perusteena oleviin luontoarvoihin. Natura-arviointi on tehtävä.

2. Hankesuunnitelma

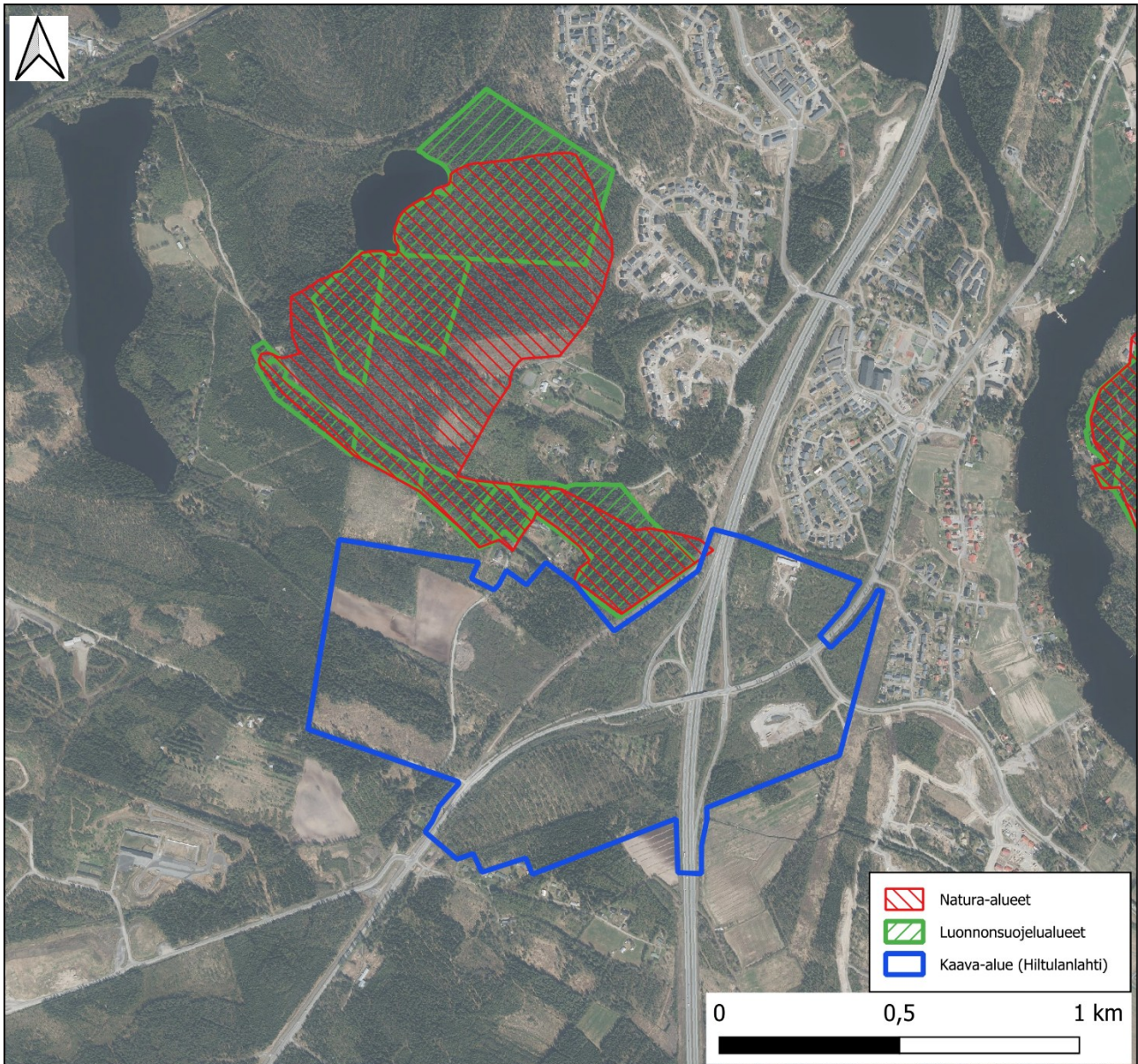
Tarvearvioinnissa käytetään 12.6.2026 toimitettua alustavaa asemakaavaehdotusta (kuva 3), josta ilmenee mm. alueen suunniteltu maankäyttö (aluerajaukset sekä alueiden käyttötarkoitukset). Asemakaavaehdotuksen mukainen kaava-alue on n. 98,4 ha.

Kohteena oleva Natura-alue on kaksiosainen. Keinälänniemen osa-alue on lähimmilläänkin noin 2 km etäisyydellä, ja välissä on pääosin rakennettua aluetta (kuva 1). Tämän vuoksi kaavahankkeella ei katsota olevan edes välillisiä vaikutuksia Keinälänniemen osa-alueeseen, eikä se ole mukana tarvearviossa.

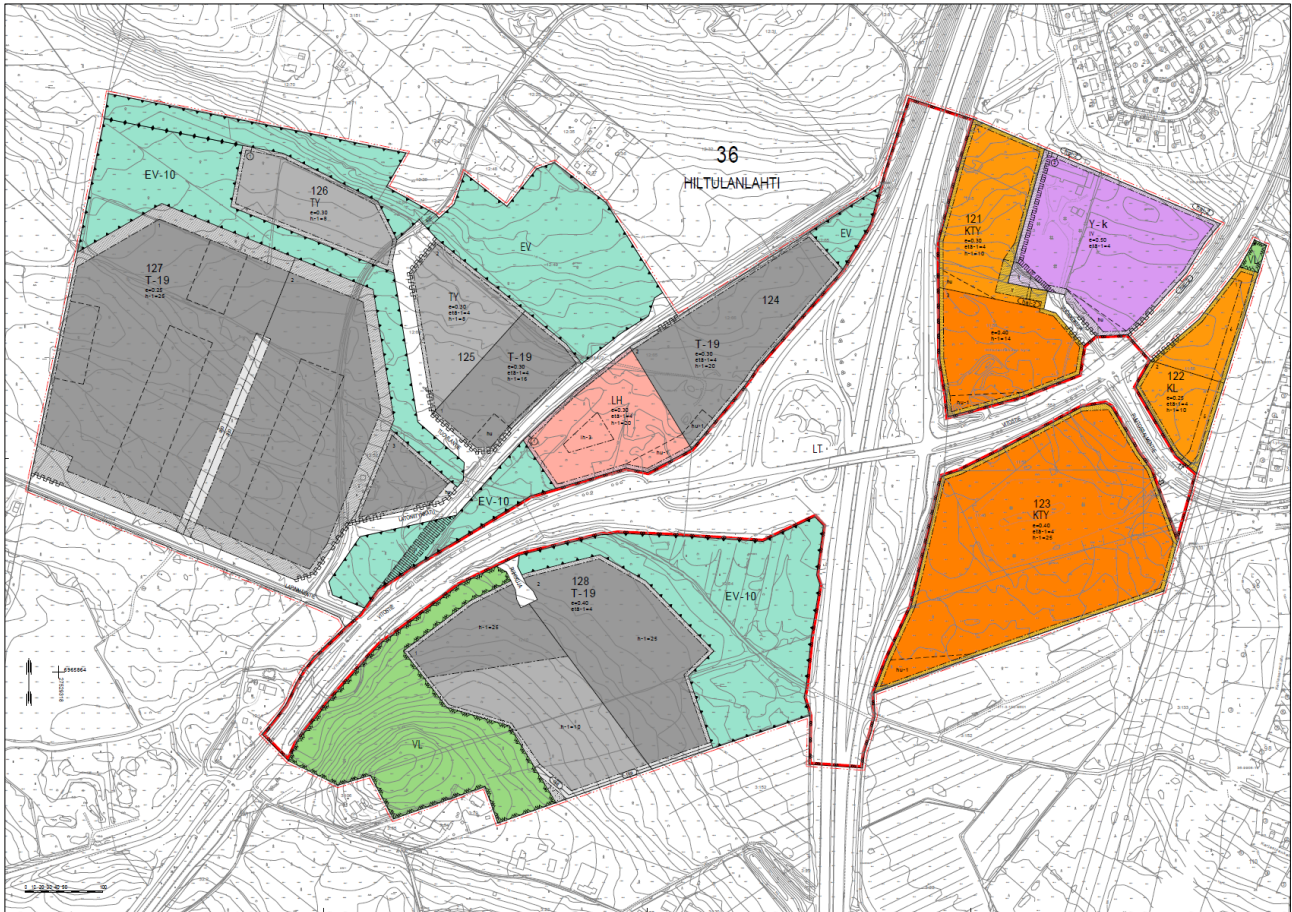
Arviointia tehtäessä ei ollut tiedossa muita hankkeita, jotka voisivat mahdollisesti voimistaa kaavahankkeen vaikutuksia.

Kuva 1. Hiltulanlahden rampin ympäristön asemakaava-alueen, luonnonsuojelualueiden sekä Korsumäki-Keinälänniemi -Natura-alueen ja muiden Natura-alueiden rajaukset. Taustakartta: © Maanmittauslaitos.

Kuva 2. Korsumäki-Keinälänniemi -Natura-alueen Korsumäen osa-alue ympäristöineen. Ilmakuva:
© Maanmittauslaitos.

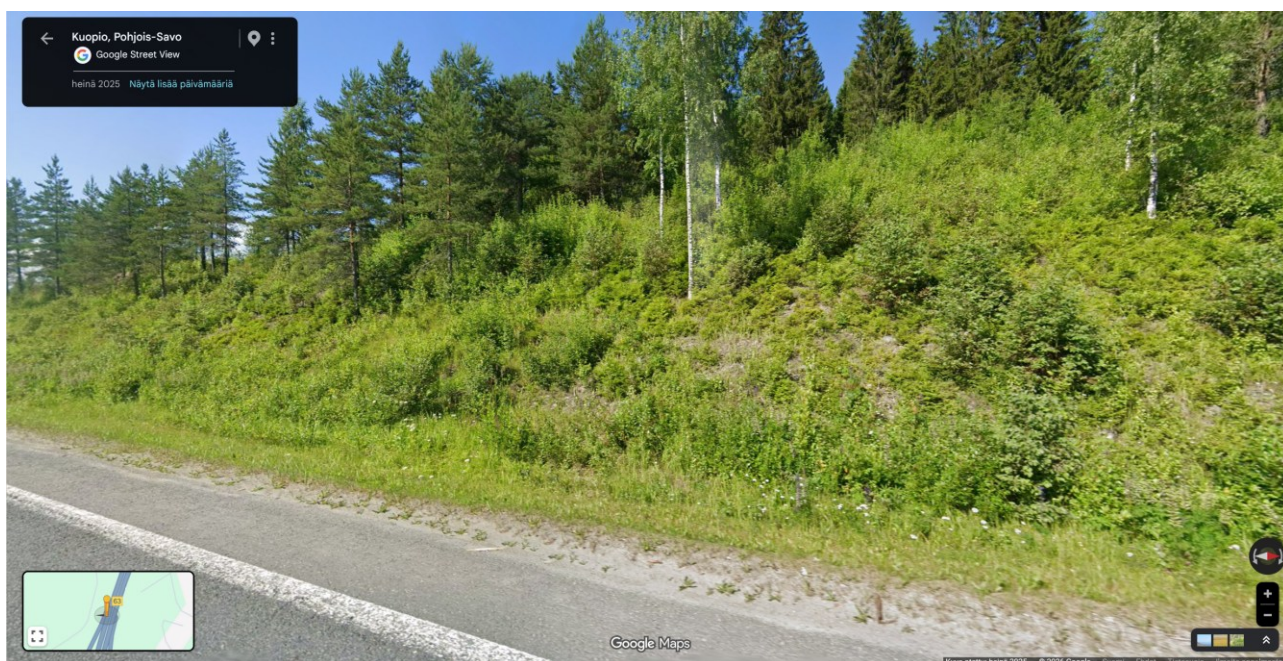
Kuva 3. Alustava kaavaehdotus. (Toimitettu 12.6.2026; © Kuopion kaupunki)

3. Natura-alueen yleispiirteet ja suojeluperusteina olevat luontotyytit

3.1. Natura-alueen yleispiirteet (Korsumäki)

Korsumäen mäki-alue kalliopaljastumineen, lehtoineen ja soineen on vaateliaan ja uhanalaisen kasvilajistonsa sekä harvinaisten kasvillisuustyyppiensä vuoksi hyvin arvokas kohde. Tärkeimmät alueet ovat mäen etelärinteellä, jonka maaperässä on dolomiittikalkkia. Etelärinteellä on vanhoja, osittain umpeenmaatuneita kalkkikuoppia sekä rauhoitettu kalkkilähteikkö ja reheviä soita. Alueella tavataan ruoho- ja heinäkorpea, lehtokorpea, lettokorpea, lettorämettä sekä lähdelettoa. Kalkkikuoppien ympäristö on keskiravinteista lehtoa. Varsinaisen Korsumäen rinnemetsät ovat suurelta osin lehtomaisia. Pohjoisrinteen kalliopaljastumat ovat kasvillisuudeltaan oligotrofisia. Tervalampeen viettävässä Korsumäen kanjonissa on vanhaa luonnonmetsää. (Metsähallitus 2016)

Natura-alueen raja-alue ulottuu hyvin pieneltä osin kaava-alueelle (ks. kuva 2) kohdassa, joka on jo nykyisin tieleikkausta moottoritille päin (kuva 4). Kyseiselle kuviolle ei ole Metsähallituksen tiedoissa määritelty luontotyyppiä, eikä sieltä ole Lajitietokeskuksen tiedoissa havaintoja suojelun perusteena olevista lajeista.

Kuva 4. Tieleikkauksen kohta, johon Natura-alueen raja-alue ulottuu. © Google

3.2. Natura-alueen suojeluperusteina olevat luontotyypit ja lajit

Natura-tietolomakkeen mukaan *Korsumäki-Keinälänniemi* -Natura-alueen suojeluperusteina on seitsemän luontotyyppiä ja kolme lajia (Metsähallitus 2016; taulukko 1).

Taulukko 1. Suojelun perusteina olevat luontotyypit ja lajit *Korsumäki-Keinälänniemi* -Natura-alueella.

Koodi	Nimi	Pinta-ala (ha)
7220	Cratoneurion-huurresammallähteet, joissa muodostuu kalkkiliejusaostumia	0,01
7230	Letot	0,4
8210	Kasvipeitteiset kalkkikalliot	0,1
8220	Kasvipeitteiset silikaattikalliot	3
9010	Boreaaliset luonnonmetsät	12
9050	Boreaaliset lehdot	38
91D0	Puustoiset suot	3
Lajit		
1910	Liito-orava <i>Pteromys volans</i>	
1984	Korpihohtosammal <i>Herzogiella turfacea</i>	
	Alueella on lisäksi yksi uhanalainen laji	

4. Vaikutusten arviointi

Alustavassa kaavaehdotuksessa ei osoiteta mitään suoria toimenpiteitä Natura-alueelle, lukuun ottamatta moottoritien luiskalle ulottuvaa kulmausta, jolla ei esiinny suojelun perusteena olevia luontotyyppieitä tai lajeja ja joka on siis jo valmiiksi rakennettua aluetta luonnonsuojelualueen vieressä kulkevaan tiehen asti. Näin ollen kaavahankkeen toteuttamisella ei olisi suoria heikentäviä vaikutuksia Natura-alueelle.

Maasto laskee korkeuskäyrien ja kartan rinnevarjostuksen perusteella Natura-alueelta kaava-alueelle päin. Tämän vuoksi epäsuorakin esim. valumavesien vaikutukset edes Natura-alueen niihin osiin, jotka ulottuvat kaava-alueen viereen, ovat hyvin epätodennäköisiä. Natura-luontotyypeistä esiintyy kaava-aluetta lähimpänä boreaalisia lehtoja.

Luontotyypit sekä korpihohtosammal ja alueella esiintyvä uhanalainen laji eivät häiriinny hankkeen tuottamista meluvaikutuksista. Myöskään liito-orava, josta on tuoreitakin havaintoja (Kuopion kaupungin aineisto, v. 2025) läheltä kaava-alueen rajaa, ei ainakaan yleensä ole herkkä laji melun suhteen.

Liito-oravalle ei ole nykyisinkään toimivia kulkuyhteyksiä kaava-alueen suuntaan (hakkuut, moottoritie, asutus), mutta hyvin toimivat kulkuyhteydet useimpiin muihin suuntiin (kuva 2). Kaavahanke ei siis hävitä eikä heikennä liito-oravan liikkumismahdollisuuksia.

5. Johtopäätös

Asemakaavahankkeen ei edellä perustellun mukaisesti arvioida merkittävästi heikentävän niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi alue on liitetty Natura 2000 -verkostoon. Natura-arviointia ei tarvita.

6. Lähteet

Alustava kaavaehdotus, toimitettu 12.6.2026.

Kaavaluonnosvaiheen kaavakartat sekä kaavaselostus. Kuopion kaupunki 2025.

Natura-tietolomakkeella mainittu uhanalainen laji, Korsumäki - Keinälänniemi (FI0600059). Lupa- ja valvontavirasto 10.6.2026.

Numeerinen paikkatietoaineisto, Korsumäen Natura-luontotyytit © Metsähallitus, 2026.

Virva-viranomaisrajausten mukaiset lajihavainnot, tunniste: <http://tun.fi/HBF.123201>. Suomen lajitietokeskus 10.6.2026.

Metsähallitus 2016: Natura-2000 tietolomake. Korsumäki-Keinälänniemi Natura-alue (FI0600059). – <https://paikkatieto.ymparisto.fi/natura/2018/tietolomakkeet/FI0100077.pdf>

Mäkelä, K. & Salo, P. 2024: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja virnaomaiselle. 2. korjattu painos. – Suomen ympäristökeskus. 374 s.